

Nuorten talousosaamisen lisääminen kaikilla kouluasteilla

Taloustaidoilla on merkitystä siinä, miten kukin henkilö kokee itselleen mahdolliseksi osallistua yhdenvertaisesti ja täysimääräisesti osaksi yhteiskuntaa. Henkilökohtaisen taloudenpidon perusteet eivät tule lähellekään kaikille kotoa. Riittävällä talousosaamisen tarjonnalla voidaan vähentää eriarvoistumista ja tarjota tasavertaisemmat lähtökohdat itse kullekin toteuttaa omannäköistään elämää.

Talouskasvatuksen lisääminen esikoulussa, peruskoulussa ja toisella asteella on tarpeen. Osittain peruskoulun opetussuunnitelmiin tehdyt lisäykset talousaineiden opetukseen ja lukion tulevat uudet ainekohtaiset opintosuunnitelmat mahdollistavat tätä. On kuitenkin syytä korostaa, että nuorten talousosaamisen lisäämisestä on tehtävä luonteva ja innostava osa kunkin koulupolkuja. Lisäksi opettajat tarvitsevat tähän nykyistä enemmän tukea, koulutusta ja materiaaleja.

Suomessa on talousongelmaisia enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Yli 10 prosentilla 20-24 -vuotiaista miehistä ja 25-29 -vuotiaista naisista on maksuhäiriömerkintä. Merkinnot saattavat vaikuttaa heikentävästi moneen arkiseen asiaan, kuten asunnon tai työpaikan saantiin. Korostetusti nuorilla talousongelmat ovat yksi seikka, joka voi vahvistaa riskiä syrjäytymiskierteestä.

Nuorten talousosaaminen 2018 -tutkimuksen mukaan 90% vastanneista nuorista koki, että koulun pitää opettaa taloustaitoja, mutta vain viidesosa koki saavansa koulusta riittävät valmiudet talousosaamiseen. Tähän on puuttuttava ja uudistetut opetussuunnitelmat mahdollistavat tätä joiltakin osin.

Perusopetuksen uudistetuissa laaja-alaisen osaamisen alueissa kolmessa on mukana talousosaamista. Uudistuva lukiopetuksen opetussuunnitelma tarjoaa etenkin ainekohtaisissa opetussuunnitelmissa mahdollisuuden lisätä taloustaitojen opettamista. Ammatillisissa perustutkinnoissa on yhtä lailla mahdollistettava riittävien taloustaitojen opettaminen.

Lisäksi on huolehdittava siitä, että vaikka taloustaitoja opetetaan eri oppiaineissa, muodostuu taloustiedon opetuksesta selkeä talousosaamisen polku. Hyviä keinoja eheän polun muodostamiselle on esitetty Mun elämä, mun rahat – opettajien talousosaamisen tutkimuksessa (TAT Talous ja nuoret, tammikuu 2019). Konkreettisina nostoina näistä mainittakoon seuraavat. Materiaalien koostaminen esimerkiksi eri luokka-asteille soveltuviksi aineistoiksi sekä eri materiaalien sisältöjen kuvaaminen helpottaisi käytännön tasolla talousosaamisen lisäämistä. Myös nuorten itsensä osallistaminen talousosaamisen opetuksen kehittämiseen edistää käytännön toteuttamisen onnistumista.

Tällä aloitteella me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupunki, etenkin kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, läpikäy mahdollisuudet lisätä talousosaamisen kasvatusta voimassa olevien ja suunnitteilla olevien opetussuunnitelmien puitteissa. Esitämme myös, että yhdessä keskeisten sidosryhmien kanssa ryhdytään toimiin opettajien talousosaamisen kehittämiseksi sekä selvitetään mahdollisuuksia koostaa yhteen paikkaan tarjolle digitaalisesti eri talousosaamisen aineistoja, ulkopuolista täydentävää talousosaamistarjontaa ja muuta materiaalia.

Aloitteella esitämme lisäksi, että opettajien talousosaamisen lisäämiseksi ryhdytään seuraaviin toimiin: lisätään talousosaamisen ammatillista täydennyskoulutusta opettajille, perustetaan Helsinkiin talousopetuksen kehittämisen verkosto ja huomioidaan se, että nykyistä useammin myös muut kuin yhteiskuntaopin opettajat opettavat taloustaitoja nuorille.

Helsingissä 17.06.2020

Apter Ted

Jäsen

Kokoomuksen valtuustoryhmä

(1 + 26 allekirjoitusta)

Pajunen Jenni

Said Ahmed Suldaan

Klemetti Tapio

Peltokorpi Terhi

Pennanen Petrus

Pajula Matias

Sazonov Daniel

Nuorteva Johanna

Hakola Juha

Laisaari Johanna

Borgarsdottir Sandelin Silja

Hyttinen Nuutti

Kopra Pia

Meri Otto

Niskanen Dani

Stranius Leo

Tamminen Lilja

Nygård Mia

Diarra Fatim

Harjanne Atte

Kaleva Atte

Biaudet Eva

Yanar Ozan

Saxberg Mirita

Urho Ulla-Marja

Harkimo Joel